

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
ROZDZIAŁ I	
Prawa socjalne w systemie międzynarodowej ochrony praw człowieka.	
Perspektywa uniwersalna	21
1. Uwagi ogólne	21
2. Prawa socjalne jako prawa człowieka	23
2.1. Ogólna charakterystyka praw socjalnych jako praw człowieka	23
2.2. Konstrukcja normatywna	32
3. Kodyfikacja praw socjalnych na tle procesu kodyfikacji międzynarodowego prawa człowieka	38
3.1. Uniwersalny i regionalny charakter kodyfikacji	38
3.2. Prawa socjalne w kodyfikacjach systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych	40
3.2.1. Uwagi wprowadzające	40
3.2.2. Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych	42
3.2.3. Konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy	46
ROZDZIAŁ II	
Prawa socjalne w dorobku normatywnym Rady Europy	51
1. Ogólna charakterystyka	51
2. Prawa socjalne w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności	55
3. Prawa socjalne w systemie Europejskiej Karty Społecznej	60
3.1. System Europejskiej Karty Społecznej	60
3.2. Prawa socjalne chronione w systemie Europejskiej Karty Społecznej	65
3.3. Zakres zobowiązań państw-stron w systemie Europejskiej Karty Społecznej	67
4. Prawa socjalne w Europejskim Kodeksie Zabezpieczenia Społecznego	69
5. Prawa socjalne w innych konwencjach Rady Europy o charakterze koordynacyjnym	75
ROZDZIAŁ III	
Prawo do zabezpieczenia społecznego jako prawo człowieka	79
1. Zabezpieczenie społeczne i prawo do zabezpieczenia społecznego – uwagi terminologiczne	79
	5

2. Treść prawa do zabezpieczenia społecznego	85
3. Formy realizacji zabezpieczenia społecznego i ich znaczenie z punktu widzenia międzynarodowego prawa praw człowieka	94

ROZDZIAŁ IV

Międzynarodowe standardy realizacji i ochrony prawa do zabezpieczenia społecznego 100

1. Międzynarodowe standardy realizacji i ochrony prawa do zabezpieczenia społecznego – ogólna charakterystyka	100
2. Standardy uniwersalne w systemie Organizacji Narodów Zjednoczonych na przykładzie Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych	104
3. Standardy uniwersalne w systemie Organizacji Narodów Zjednoczonych na przykładzie konwencji i zaleceń Międzynarodowej Organizacji Pracy ze szczególnym uwzględnieniem Konwencji nr 102	111
3.1. Konwencje i zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy – charakterystyka prawna	111
3.2. Charakterystyka standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy w dziedzinie zabezpieczenia społecznego na przykładzie świadczeń emerytalnych	117
4. Standardy regionalne w systemie Rady Europy	126
4.1. Ogólna charakterystyka standardów Rady Europy	126
4.2. Charakterystyka standardów Rady Europy w dziedzinie zabezpieczenia społecznego na przykładzie świadczeń emerytalnych	135

ROZDZIAŁ V

Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach z zakresu zabezpieczenia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem spraw polskich 141

1. Podstawy konwencyjne do orzekania przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawach z zakresu zabezpieczenia społecznego	141
2. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na tle art. 1 Protokołu nr 1	142
2.1. Ogólna charakterystyka	142
2.2. Sprawy polskie z zakresu ubezpieczenia społecznego na przykładzie wyroku <i>Moskal przeciwko Polsce</i>	150
2.3. Sprawy polskie z zakresu ubezpieczenia społecznego na przykładzie decyzji <i>Cichopek przeciwko Polsce</i>	158
3. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na tle art. 3 Konwencji	164
4. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na tle art. 6 ust. 1 Konwencji	166
5. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na tle art. 8 ust. 1 Konwencji	169
6. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na tle art. 14 Konwencji i art. 1 Protokołu nr 12	170

ROZDZIAŁ VI

Zobowiązania państw wynikające z naruszeń Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności stwierdzonych wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

	174
1. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności jako źródło prawa	174
1.1. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności jako umowa międzynarodowa	174
1.2. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w porządku prawnym Rzeczypospolitej Polskiej	180
2. Zobowiązania państw wynikające z Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i konsekwencje ich naruszenia przez państwo-stronę	187
2.1. Ogólna charakterystyka konwencyjnych zobowiązań państw-stron	187
2.2. Istota odpowiedzialności międzynarodowej państwa-strony z tytułu naruszenia Konwencji	193
2.3. Klasyfikacja naruszeń Konwencji przez państwa-strony	197
2.4. Treść odpowiedzialności międzynarodowej państwa-strony z tytułu naruszenia Konwencji	202
3. Zobowiązania państw wynikające z wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	208
3.1. Wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i obowiązki państw w zakresie ich wykonywania	208
3.2. Skutki wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w krajowym porządku prawnym	220

ROZDZIAŁ VII

Uprawnienia jednostki wynikające z Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i z wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na gruncie polskiego porządku prawnego. Możliwość ponownego ustalenia prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego

	231
1. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka a prawa podmiotowe jednostki	231
2. Uprawnienia jednostki w ramach realizacji indywidualnych środków wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	238
2.1. Uwagi ogólne	238
2.2. Uprawnienia jednostki z tytułu realizacji odpowiedzialności odszkodowawczej państwa	243
2.3. Uprawnienia jednostki z tytułu realizacji odpowiedzialności za zaniechania legislacyjne państwa	249
2.4. Możliwość wznowienia postępowania karnego	259
2.5. Możliwość wznowienia postępowania sądownoadministracyjnego	263
2.6. Możliwość wznowienia postępowania cywilnego	264

3. Wpływ wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na zakończone postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych	275
3.1. Specyfika postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych ze szczególnym uwzględnieniem spraw emerytalnych	275
3.1.1. Uwagi ogólne	275
3.1.2. Elementy postępowania administracyjnego	277
3.1.3. Elementy postępowania cywilnego	282
3.1.4. Właściwość sądów pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach emerytalnych	287
3.2. Ponowne ustalenie prawa do świadczenia na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	290
3.2.1. Uwagi ogólne dotyczące instytucji ponownego ustalenia prawa do świadczenia	290
3.2.2. Ponowne ustalenie prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego na podstawie art. 83a ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych	293
3.2.3. Ponowne ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	299
3.2.3.1. Ewolucja normatywnej treści art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	299
3.2.3.2. Przesłanki i postępowanie w przedmiocie ponownego ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego	303
3.2.3.3. Ponowne ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego na podstawie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	310
3.2.3.4. Wpływ znowelizowanego art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na sytuację prawną jednostki oraz na kształt systemu prawnego i na funkcjonowanie organu emerytalnego	314
4. Wpływ wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na deliktową odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa w związku ze szkodą wyrządzoną jednostce	320
Zakończenie	325
Bibliografia	332
Summary	361